

«БЛАГОГОВІННЯ ПЕРЕД ЖИТТЯМ» АЛЬБЕРТА ШВЕЙЦЕРА ЯК ОДНЕ З ПІДГРУНТЬ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

**ФОМЕНКО Дар'я, здобувачка вищої освіти
спеціальність 073 Менеджмент**

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Ідеї видатного мислителя 20 ст. Альберта Швейцера щодо благоговіння перед проявами життя в усіх його видах та особистий приклад втілення цих ідей на практиці через заснування лікарні у Ламбарене (Габон), мали великий вплив на сучасників і стали одним з підґрунть концепції Сталого розвитку ООН.

Ключові слова: Альберт Швейцер, благоговіння перед життям, гуманізм, універсальна етика, сталий розвиток.

Альберт Швейцер (1875–1965) – видатний філософ, лікар, теолог, музикант і гуманіст, якого вважають одним з найяскравіших мислителів 20 століття. Його ідеї стали основою концепції «благоговіння перед життям». Ця концепція є однією з ключових в його етиці і базується на переконанні, що все живе заслуговує на повагу й турботу, що спонукає на практиці до ненасильства і співчуття. Швейцер вважав, що благоговіння перед життям є універсальною етичною установкою, яка полягає у визнанні цінності кожної живої істоти й відповідальності за неї. Його ідеї знайшли відображення у численних працях мислителя, спрямованих на етику, гуманізм і альтруїзм, серед яких «Листи з Ламбарене», «Культура і етика», «Етика співчуття» та інші.

Першу половину життя Швейцер займався музикою і теологією, був видатним органістом, спеціалістом з музики Йогана Себастьяна Баха, його праці з теології вважалися на той час майже революційними. Проте, переживши світоглядну кризу і переосмисливши смисл свого буття, він пройшов складний період суворих випробувань, залишив успішну академічну і музичну кар'єру в Європі, щоби відправитися жити в Африку, де заснував лікарню в селищі Ламбарене (Габон) і допомагав місцевим жителям, хоча, зважаючи на свою світову популярність, міг би жити в умовах європейського комфорту. Отже, Швейцер не лише проповідував ідеї благоговіння перед життям, але й реалізовував їх на практиці. Міжнародна діяльність Швейцера надала йому широкого визнання в світі, за свою гуманітарну місію і внесок у справу миру він отримав Нобелівську премію миру в 1952 році; на кошти премії він

побудував поруч з Ламбарене селище для прокажених. У 1957 році Швейцер виступив із «Зверненням до людства», де закликав уряди провідних країн світу припинити випробування ядерної зброї, надалі він не припиняв заклики до боротьби з атомною загрозою.

Основні принципи «благоговіння перед життям»:

- **Унікальна цінність життя:** кожна жива істота, незалежно від її виду чи користі для людини, має внутрішню цінність. На думку Швейцера, ми повинні ставитися до всього живого з повагою та обережністю.

- **Етика відповідальності:** Швейцер наголошував, що кожна людина має нести відповідальність за свої вчинки щодо інших живих істот. Він вважав, що не можна завдавати шкоди чи позбавляти життя без крайньої потреби, а коли уникнути цього неможливо – робити це з жалем і усвідомленням провини.

- **Співчуття та любов до природи:** Швейцер закликав до активної любові до природи, до взаємодії з нею на основі співчуття та доброти. Він був переконаний, що таке ставлення не лише збагачує внутрішній світ людини, але й сприяє гармонії в суспільстві.

Ідеї Швейцера мали значний вплив на розвиток етичних поглядів ХХ століття, зокрема на формування концепцій екологічної та біоетики. Його принцип благоговіння перед життям спонукав багатьох мислителів і активістів замислитися над людською відповідальністю за навколишній світ та нашими обов'язками перед майбутніми поколіннями.

Етика Швейцера і його особистий приклад надихали людей по всьому світу на благодійність і повагу до навколишнього світу. Лікарня, заснована 1913 року Альбертом Швейцером у Ламбарене, наразі існує й працює. Він керував нею майже до своєї смерті. У 1974 році було засновано «Міжнародний фонд лікарні Альберта Швейцера в Ламбарене», який узяв на себе обов'язки піклування над лікарнею. З моменту заснування лікарня двічі перебудовувалася, перший раз внаслідок руйнації ще за життя А. Швейцера; під час другої перебудови у 1981 році, на запит уряду Габону, у склад лікарні було введено дослідницький центр, який пізніше перетворився на некомерційну організацію

під назвою «Centre de Recherches Médicale de Lambaréné». У 2011 році керівником лікарні став африканець Антуан Нзенгі.

Філософські ідеї Альберта Швейцера, зокрема його думка про благоговіння перед життям, є актуальними й сьогодні, закликаючи людство до етичного осмислення своїх дій та шанобливого ставлення до всього живого. Етичні ідеї Швейцера стали одним з підґрунть сучасної програми Сталого розвитку ООН, спрямованої на збереження довкілля планети і створення позитивних умов для розвитку і прогресу людства, оскільки більшість з 17 цілей цієї програми присвячені збереженню біологічного різноманіття в усіх його проявах, отже, збереженню життя на Землі.

Література:

1. Альберт Швейцер: геній совісті / В.І. Утехін, Л.П. Чурилов // Актуальні проблеми транспортної медицини. — 2013. — № 4 (34). — С. 142-147.

2. Швейцер Альберт. *Тофтун М. Г.*, Сучасний словник з етики. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014., 416 с.

3. Швейцер, Альберт. Філософський енциклопедичний словник. В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис, 2002. С. 716.

Abstract: Ideas of an outstanding thinker of the 20th century. Albert Schweitzer's reverence for the manifestations of life in all its forms and a personal example of the implementation of these ideas in practice through the establishment of a hospital in Lambarene (Gabon), had a great influence on contemporaries and became one of the foundations of the concept of Sustainable Development of the United Nations.

Key words: Albert Schweitzer, reverence for life, humanism, universal ethics, sustainable development.

*Науковий керівник – СУРІНА Ганна,
канд. філос. наук, ст. викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

ЗНАЧЕННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

*ЦЕРУШ Катерина, здобувач вищої освіти
Спеціальність 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет*